

Sygnatura akt VIII Gz 61/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SSO Leon Miroszewski

SSR (del.) Rafał Lila

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2017 roku, w S.,

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa W. W. i M. M.

przeciwko T. K.

o zapłatę

zażalenia powodów na postanowienie o kosztach w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 listopada 2016 roku, sygnatura akt V GC 74/16

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od powodów na rzecz pozwanego kwotę 225,00 (dwieście dwadzieścia pięć) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Leon Miroszewski Piotr Sałamaj Rafał Lila

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim S. w punkcie pierwszym oddalił powództwo a w punkcie drugim zasądził od powodów W. W. i M. M. na rzecz pozwanego T. K. kwotę 914,09 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 2.417 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wskazując podstawę prawną orzeczenia o kosztach Sąd Rejonowy podał przepis art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie. Wskazał w zakresie kosztów sądowych na pokrycie przez pozwanego kosztów opinii biegłego.

Powodowie wnieśli zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Zarzucili naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie, że zaistniał wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu. Wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez nieobciążanie powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego, ewentualnie o zasądzenie jedynie zwrotu kosztów sądowych. Wnieśli też o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia podnieśli, że dochodząc od pozwanego odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. powodowie dopiero z dowodu w postaci opinii biegłego dowiedzieli się, że spółka, której pozwany był likwidatorem,

nie posiadała żadnych środków pozwalających na opłacenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. Wskazali też na nieprawidłowości w toku prowadzonej likwidacji, oraz na wiedzę o pozwanego o roszczeniu powódki, a także na brak jego reakcji na wezwanie do zapłaty.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych. Popierając stanowisko Sądu Rejonowego pozwany zauważył, że powodowie w istocie próbują podważyć ustalenia tego Sądu co do istoty sprawy. Jego zdaniem sposób prowadzenia przez pozwanego likwidacji spółki dłużnika, w zakresie nieobjmującym obowiązku złożenia w odpowiednim czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu. Podniósł też, że powodowie mogli się dowiedzieć o stanie majątkowym tej spółki sięgając do akt rejestrowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zagadnieniem niniejszej sprawy jest sprawa stosowania zasady słuszności przy orzekaniu o kosztach procesu, jako odstępstwa od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do dochodzenia praw i celowej obrony. Wyrażona w ten sposób zasada odpowiedzialności strony za wynik sprawy, w granicach celowych kosztów przeciwnika, doznaje ograniczenia w art. 102 k.p.c., który jednak jest przepisem o charakterze wyjątkowym, o czym świadczy powołanie w nim pojęcia szczególnie uzasadnionego wypadku. To uregulowanie nie konkretyzuje, co można uznać za wypadek szczególnie uzasadniony, a przez to pozostawia kwalifikację sądowi, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73).

Podstawę zastosowania tego przepisu stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe. Stanowią je zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej i stanu majątkowego stron. Zatem przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej proces kosztami przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności.

Ocena, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12). W związku z tym może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa.

W niniejszej sprawie taka rażąca niezgodność z zasadami słuszności nie zachodzi i nie wskazują na nią również okoliczności przytoczone w zażaleniu, zwłaszcza, że jednocześnie skarżący pominęli okoliczności, które wskazują na ich możliwości wcześniejszego zapoznania się z faktami, które racjonalnie działającemu przedsiębiorcy pozwoliłyby na zaniechanie wszczynania procesu, a przynajmniej zaniechanie kontynuowania dochodzenia roszczenia wobec uzyskania danych wskazujących na brak przychodów spółki dłużnika, w okresie zanim jeszcze powstało zobowiązanie, którego zaspokojenia powodowie się domagali. Przede wszystkim z dostępnych powszechnie akt rejestrowych spółki (...) sp. z o.o. wynikać musi, choćby ze składanych sprawozdań finansowych, o których istnieniu świadczą dane rejestrowe, że spółka ta nie prowadziła działalności, nie miała majątku, a wysokość jej przychodów stanowią minimalne kwoty, przeważnie pochodzące z podziału zysku spółki komandytowej, której (...) sp. z o.o. była komplementariuszem. Dane te nie wymagały szczegółowej weryfikacji biegłego sądowego, bo same przez się wskazywały, że nie może być mowy o istnieniu w tej spółce środków na koszty postępowania upadłościowego, co z kolei wskazywało na możliwość obrony pozwanego w niniejszej sprawie na podstawie art. 299 § 2 k.s.h.

W sprawie twierdzeń dotyczących postępowania likwidacyjnego i roli w nim pozwanego należy zauważyć, że sprawa ta pozostaje bez znaczenia dla dochodzonej odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. Powodowie

mają rację, że pozwany, jako likwidator spółki (...) sp. z o.o., miał świadomość istnienia wierzytelności powodów, a tym samym zobowiązania likwidowanej spółki, natomiast brak oczekiwanej przez powodów reakcji pozwanego nie oznacza, że pozwany działał przeciwko powodom, a więc doprowadził do konieczności dochodzenia przez nich zaspokojenia poprzez wniesienie pozwu na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. Jak już była mowa, spółka ta nie miała środków na zabezpieczenia należności na rzecz powodów.

Należy nadto zauważyć, że z przesłuchania pozwanego wynika, iż kontaktował się on z powodami w sprawie rozliczenia roszczenia poprzez wystawienie faktury na spółkę komandytową, w której (...) sp. z o.o. była komplementariuszem, jako rzeczywistym odbiorcą usługi powodów. To oznacza, że pozwany podjął próbę doprowadzenia do rozliczenia się z powodami, jednocześnie informował powodów, że (...) (...) sp. z o.o. nie prowadzi działalności. Przesłuchania tego powodowie nie zakwestionowali, nie uczestniczyli też aktywnie w procesie, poza podważaniem stanowiska pozwanego, wyrażonego w pismach procesowych oraz odniesieniem się do opinii biegłego.

Sami powodowie wskazali w zażaleniu, że możliwość odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, poprzez zastosowanie art. 102 k.p.c., zachodzi jedynie w wypadkach wyjątkowych. Powyższa regulacja musi być więc wykładana w sposób ścisły. Zastosowanie jej w niniejszej sprawie byłoby wyrazem wykładni rozszerzającej, a także zaprzeczeniem dyskrecjonalności Sądu pierwszej instancji.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. należało oddalić zażalenie jako bezzasadne. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego znajduje oparcie w art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Określając kwotę należnych kosztów wzięto pod uwagę żądanie zażalenia, decydujące o rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Leon Miroszewski Piotr Sałamaj Rafał Lila